

Yhteisellä asialla?

Näkökulmia Jyväskylässä toimivien sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteisen strategian lähtökohtiin

Esitys 24.2.2011

Kimmo Lind, HUMAK

humak Humanistinen ammattikorkeakoulu

Raportin tausta ja tavoitteet

- selvittää lähtökohtia, taustoja, tavoitteita ja tuloksia, joita sisältyi työelämäpäivitykseni aikana tekemääni kehittämisprojektiin Sosiaali- ja Terveysturvan Keskusliitossa (jatkossa STKL) maalis-toukokuun aikana 2010. Kehittämisprojektin lähtökohtia pohjusti STKL:n tilaama, Maija Roinisen joulukuussa 2009 valmistunut opinnäytetyö

Tausta ja tavoitteet

- Yhtäältä tavoitteena oli selvittää, miten yhteistyötä Uuden Jyväskylän kaupungin sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä Uuden Jyväskylän alueella toimivien sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välillä voitaisiin kehittää.
- Toisaalta tavoitteena oli selvittää tarkemmin sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimijoiden näkemyksiä yhteisen strategian tarpeellisuudesta huomioiden nimenomaan niiden suhteet Uuden Jyväskylän sosiaali- ja terveyspalveluihin. Näiden selvitysten toteuttamiseksi kehittämissuunnitelmassa haastateltiin kuutta Jyväskylän kaupungin sosiaali- ja terveyspalveluista vastaavaa virkamiestä ja yhtätoista sosiaali- ja terveysalan järjestön toimijaa.

Raportin rakenne

- Taustoitus: toimintaympäristön muutoksia
- Kuntien ja sosiaalijärjestöjen tulokulmia hyvinvointipolitiikkaan
- Kenen/keiden näkökulmasta on kyse? – sosiologinen puheenvuoro
- Loppupäätelmät

Taustoitus – toimintaympäristön muutoksia

- STKL:n Järjestöbarometri 2009: kuntakohtaisten järjestöstrategioiden vähyys; järjestöissä koetut huolenaiheet: kunnan asenteet, arvostuksen puute, kunnan palveluiden puutteet ja niihin vaikuttamisen vaikeus; järjestöjä kuullaan ja huomioidaan päätöksenteossa huonosti
- Järjestöbarometri 2010: sosiaali- ja terveystalouden tilanne ja niiden toimintaedellytykset heikentyneet; järjestöjen tuottamien palveluiden supistuminen on jatkunut vuodesta 2006

Taustoitus: toimintaympäristön muutoksia

- Jatkuu: järjestöjen vaikuttamistoiminta jakaantunut riippuen siitä, onko valtakunnallinen vai paikallisyhdistys
- Yhteisessä vaikuttamistoiminnassa koetaan onnistutun heikommin kuin omassa vaikuttamistoiminnassa; tarve yhteiselle vaikuttamistyölle, sen strategialle.

Taustoitus: toimintaympäristön muutoksia

- JKL:n kaupungin selvitystyö: linjaus ja arvostus; yhteys hyvinvointipolitiikkaan
- Yhteistyöfoorumi – hyvä avaus!
- Linjaukset avustus- ja tilapolitiikkaan kunnossa (?!)

Kuntien ja sote-järjestöjen tulokulma hyvinvointipolitiikkaan

- Möttönen ja Niemelä: Järjestöjen kolme tehtävää:
1) kansalaisyhteiskuntatehtävä, 2) palvelujen tuottamistehtävä ja 3) hyvinvointipoliittinen tehtävä
- Möttönen artikkelissaan (2009) jäsentää kuntien erilaisia ohjausmuotoja ja yhteistyömuotoja järjestöjen kanssa; kannattaa verkostokuntakehitystä ja verkosto-ohjausta

Kuntien ja sote-järjestöjen tulokulma hyvinvointipolitiikkaan

- Kaupunkien järjestöstrategiat ja järjestöjen tekemät korostavat hyvinvointipolitiikkaa yhteisenä alueena.
- Mutta miten erilaiset sote-järjestöt tässä suhteessa poikkeavat? Onko hyvinvointipolitiikka ainoa intressialue?

Sosiologinen puheenvuoro

- Problematisointi:

- 1) Organisaatioiden omat intressit, oma autonomia
– yhteinen hyvä, yhteiset edut
- 2) Hyvinvointipolitiikka ei sosiologisesti ottaen ole itsestäänselvyys yhteisenä sote-järjestöjen ja kunnan intressialueena
- 3) Mikä on se logiikka, jolla keskenään erilaiset sote-järjestöt tekevät yhteistyötä?

Loppupäätelmät

- A: Jyväskylässä toimivien sote-järjestöjen on hyvä tarttua kaupungin selvityksessään esittämiin yhteistyön kehittämisen ja yhteisen pohdinnan keinoihin, ja luoda niiden pohjalta toimivia, uusia kanavia vaikuttamis- ja kehittämistyölleen. Uudet foorumit/kanavat eivät kuitenkaan saisi millään tavalla korvata järjestöjen omia toimintakeinoja tai vaikuttamiskanavia. Esimerkiksi kahdenkeskiset ja verkostomaiset suhteet ovat edelleenkin ensiarvoisen tärkeitä.

- B: Voitaisiin pohtia, voisiko Jyväskylässä toimivien sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistä strategiaa ja sen rakentumista lähteä muodostamaan siten, että kyseessä olisi nimenomaan sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteisten intressien edunvalvonnallinen strategia – tai jos ei strategia, niin työkalumainen asiakirja, kuten Kuuma-kunnan alueella on tehty (ks. liite 1). Näkökulma olisi silloin erilainen kuin vastaavissa jo tehdyissä yhteisissä strategioissa. Eräs lopputulema voisi jatkossa olla myös se, että Jyväskylän kaupunki tekisi oman sosiaali- ja terveysalan järjestöjä koskevan strategian.

- C: On selkeää tarvetta kehittää Jyväskylän kaupungin ja sote-järjestöjen yhteistyön käytäntöjä: paremmin vastaamaan myös järjestöjen näkemyksiä: sopimuskäytäntöjä, järjestöjen tuottaman palvelutuotannon kehittämistä, yhteistoimintahankkeiden kehittämistä jne. mahdollisimman konkreettisella tavalla.